

Bohuslänslära

Om gården Sollid i Bro

Av Sven Rydstrand

Ur LP 1974 03 29

Några av de äldsta gårdshandlingarna på Stångenäset härrör från 1650-talet och handlar om gården Sollid i Bro socken. Den ligger nu under hemmanet Näverkärr. Handlingen från 1653 lyder på följande sätt, här översatt till vår tids språk:

"Tillkännager jag Olle Olsson, boende på Sollid i Bro socken samt mina svågrar, Swen Jonsson och Peder Reorsson, att eftersom jag haver mig tillbytt förenämnde plats Sollid av översten, välborne herr Johan Firrick till Åby gård och givit honom min odelsjord i Hogenäs på Sotenäs igen, och förenämnda mina svågrar haver utlöst de andra mina. barn, av vad egendom de kunde äga i samma Sollid efter min hustru. Och efter det vi haver trängt till pengar och annat till föda och annat i dessa förlidna åren, så haver Hans Davidsson lånt och försträckt oss fyrtiofyra riksdaler specie, för vilka föreskrivna pengar vi till viss försäkring och borgerlig pant, i pant sätter till förenämnde Hans Davidson och hans arvingar

förenämnde plats Sollid, eftersom detta torp ligger vid Näverkärr, som förenämnde Hans Davidsson är ägande och efter dom och överhetsbrevet bör brukas under den ödegården Näverkärr, och äro vi nu således förenade, att så länge som jag Olle Olsson lever skall jag ha rätt att bo på förenämnda Sollid och giva förenämnde Hans Davidsson ränta och laglig rättighet för de erhållna penningarna, men när jag med döden avfaller, så följer förenämnde Hans Davidsson samma plats i laglig pant ägenlöst i tolv år efter det jag med döden avgått, och sedan framdeles intill dess att mina förenämnda svågars arvingar förenämnde plats igen löser i laglig tid och betalar till Hans Davidsson eller hans arvingar föreskrivna fyratio fyra riksdaler och skadelös till alla delar.

Till veterlighet haver vi i dag samtliga uti kungens fogdes, sorenskrivarens och flera lagfasta mäns närvaro utgivit detta brev i Ed (I Bro socken) och vänligen ombett dessa och lagrättsmännen på Stångenäs, där jorden ligger, att för oss besegla och på tinget läsa och påskriva. Datum Stångenäs den 22 oktober 1653.

Peder Nilsson, fogde.

Jörgen Larsen, sorenskrivare i Sunnerviken.

Vid häradstinget på Broberg i Bro socken den 16 februari år 1655 skrevs följande handling angående den lilla gården Sollid:

"Jörgen Larsen, sorenskrivare i Sunnerviken, Lars i Foglekärr, Jörgen i Hallen, Rasmus i Uteby, Olle i Halls och Olle i Lund, lagrättsmän på Stångenäs, tillkännagiva och härmed veterligt göra, att anno 1655 den 16 februari hölls allmänt ting på Stångenäs i Broberg, där då var närvarande Kungl. Maj:ts fogde välaktade Peder Nilsson och menige tingsallmogen. Bland annat som då var att förrätta framlade för rätten Sven Jonsson, boende i Kleva i Bro socken, Hans Davidsson i Ed och Helge Engebretsson, boende i Kleva i förenämnde Bro socken, vilka bekände som sant och veterligt är att före nämnde Sven Jonsson och hans hustru Ingejård Olsdotter, har fullkomligen köpt av hennes bröder, salig Anders Olssons arvingar, all den odels jord, som dem är arveligen tillfallen eller tillfalla kan i platsen Sollid, som ligger i Bro socken på Härnäs, och dem därför ock nöjaktligen betalt. Sedan vittnade förenämnde Hans Davidsson och Helje Engebretson, att förenämnde Sven Jonsson och hans hustru Ingejård haver köpt hennes broders Hans Olssons odels anpart, som han ärvt eller ärva kunde i förenämnda Sollid på HÄRNÄS I Bro socken och honom nöjaktligen betalt. Och berättade förenämnda män att de äro ombedda att framlägga detta köp på tinget, vittna därom och låta i tingsboken inskriva, vilket ock skedde, varför ock efter föreskrivna tvenne lagliga vittnesbörds förmedling bör föreskrivna Anders och Hans Olsöners odelsjord, som de ärvt eller ärva kan i föreskrivna plats Sollid härefter arveligen följa deras syster Ingejård Olsdotter och; hennes man Sven Jonsson och deras arvingar till evinnerlig odels egendom i allt det som nu tilligger till föreskrivna plats Sollid och av Arilds tid tillupit haver, intet undantagandes i någon del, och förenämnde Hans och Anders Olsöner eller deras arvingar ingen del, lott eller odels känneelse att hava till eller uti förenämnda plats Sollid efter denna dag. Härom våra föreskrivna män detta, under våra signeter till vidare stadfästelse beskriva, det vi ock stadfäster med våra signeter och vår egen hand."

Ytterligare ett tingsbrev från tinget på Broberg den 11 mars år 1657 Berättar att en Peder Reorsson i Kleva, Bro socken, hade köpt en del av gården Sollid av Peder Olsson från Hovenäset i Askums socken. Troligen var denne Peder Olsson broder till de tidigare här omnämnda Hans och Anders Olsöner samt Ingejård Olsdotter. De hade alltså ärvt Sollid efter sin moder.